

Folkets og i Føllelighedens Navn, og de komme frem med det paa en langt grellere Maade nu, end vi tidligere have set det fremkomme fra det forhadte national-liberale Parti. Det er en af Grundene, hvorfor jeg, naagtet det ærede Medlem kræver, at jeg skal tie, siger dette her i Thinget. Jeg veed meget vel, at det ærede Medlem kan kræve, at jeg skal tie her i Salen, men Forretningsordenen siger noget Andet, og indtil det ærede Medlem har faaet et saadant Flertal, at han kan faae forandret Forretningsordenen derhen, at Medlemmet for Veile Amts 2den Valgkreds ikke maa faae Ordet, spørger jeg ikke det ærede Medlem, om jeg maa tale eller ikke.

Brandes: Det er kun nogle ganske faa Bemærkninger, jeg har at gjøre i Anledning af det Forslag, der er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Pingel) og mig; det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds har jo varmt anbefalet selve Sagen. Jeg tror ikke, at der er Nogen, som kjender Lidt til vore Kunstneres Forhold her i Landet, der er vidende om, under hvor trykkede Vilkaar de arbeide. Det ærede Medlem angav Grunden dertil: Danmark er et lille Land og et fattigt Land, og det har desuden altid manglet kunstnerisk Sands. Det kan man se deraf, hvad ogsaa det ærede Medlem slog paa, at den Stand, som var nærmest kaldet til at beskyyte Kunstneren her i Landet, den egentlig rige Stand, Godseierne, Adelen, har vist — med Undtagelser naturligvis — en sørgelig Mangel paa Forstand paa og Sands for Kunst. Paa en Tid i Europa, hvor det var let at skaffe sig Samlinger af udmærkede Kunstværker, særlig Malerier og Skulpturer af de første Mestere, var der her i Landet slet ikke nogen Sands derfor. Der var Ingen, der kjøbte den Art Sager, hverken de, der hørte til Jyrstehuset, eller de, der hørte til den adelige Godseierstand. Der var ingen Trang til at skaffe sig saadanne kunstneriske Arbeider, som der den Gang var rig Leilighed til at faae; derfor ere vore Samlinger saa fattige, derfor findes der paa det kongelige Galleri saa faa Kunstværker, som repræsentere den største Kunstskole, som Verden har kjendt, nemlig den italienske. Der er kun en svag Repræsentation af enkelte Mestere, og, som sagt, paa en Tid, hvor det var meget let at kjøbe Samlinger af de mest udjogte Kunstværker, var der Ingen her i Landet, som havde Sands derfor. Men det, at der findes saa faa Kunstværker i Landet, og at de offentlige Samlinger have saa Lidt, har

gjort, at Sandsen i Folket for Kunst har været saa ringe, og at Tilstanden den Dag i Dag er den samme. Jeg er ganske vis paa, at hvis man vilde søge Landets Herregaarde og vore Rigmands Boliger igjennem, vilde man rundt om finde færre Kunstværker, færre Malerier og Billedhuggerarbeider, end der forholdsvis findes i et almindeligt borgerligt Hjem i Kjøbenhavn. Vore Adelige mangle Sandsen derfor. Man kan se ved de aarlige Udstillinger, hvor det offentliggjøres, hvem der kjøber Kunstværker, at de mangle Sandsen derfor. De have naturligvis mange andre Interesser, og det er i og for sig jo ikke Noget, man kan bebreide Folk, at de mangle denne Sands, men man kan slaa fast, at der paa dette Punkt er sørgelige Vilkaar for Kunstnerne hos os. Sær er dette Tilfældet for Billedhuggerne, idet der jo der kræves meget store Summer til Anstæffelsen af det enkelte Kunstværk, og hvor mange private Folk have Raad til det? Der er altsaa stor Trang blandt vore Kunstnere i Diebliffet. De kunne ikke affætte de Arbeider, de udføre. Det gaar mangan yngre Kunstner saaledes, at selv om han har Talent, selv om han i Virkeligheden præsterer fortræffelige Ting, kan han ikke faae sine Malerier solgte, og det netop, jo mere alvorligt han tager sin Opgave. Der er mange yngre Malere, som ingenlunde tjene, hvad en almindelig Malermester tjener i Kjøbenhavn. Man kan sige, at han i Maleriet kan finde en større Fornøielse, i Udarbejdelsen af sin Kunst kan finde en større Tilfredsstillelse end i den rent pengelige Indtægt, men paa den anden Side er det ikke uvigtigt ogsaa for et lille Land — om Kunstens civilisatoriske Betydning og kulturmæssige Opgave behøver jeg ikke at sige Noget i dette Thing —, om der virkelig kunde gjøres Noget for, at Kunstnerne kunde arbeide under nogenlunde gunstige Vilkaar. Dette er virkelig ikke Tilfældet i Diebliffet, og vi ere dog netop til Held for Landet i Besiddelse af en ung Malerskole, en ung Kunstskole, som arbeider paa nye og store Opgaver, som søger at lære det mest Mulige fra Udlandet og her hjemme at oparbeide en virkelig national Kunst. (Ufbrydelse af Hedemann) Netop! De have lært fra Udlandet og oparbeide her det Lærte til virkelig national Kunst. Hvis det ærede Medlem fra Odense ikke forstaar det, vil jeg sige, at heller ikke han har videre udviklet Kunstsans. Maaſte han er adelig, Kunstsans har han i hvert Fald ikke. Derfor har det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds og jeg ment, at der kunde være Anledning i Diebliffet til fra Statens Side at støtte Kunstnerne. Den